

Motion till riksdagen

1988/89:Sf19

av Maria Leissner m. fl. (fp)

med anledning av prop. 1988/89:105 om ny organisation, hantering av asylärenden och resurser för statens invandrarverk m.m.

I propositionen beskrivs huvuddragen i den nya regionaliserade organisationen för statens invandrarverk som skall gälla från den 1 juli 1989. Vidare redovisas den nya anslagsstrukturen för övergången till ny organisation och nya arbetsformer och föreslås anslag till statens invandrarverk för budgetåret 1989/90, utöver vad riksdagen tidigare beviljat, som uppgår till knappt 1 600 milj. kr. Därav föreslås 259,4 milj. kr. gå till verkets förvaltningskostnader (dvs. den centrala organisationen i Norrköping, fyra regionkontor och tillståndsprovningen vid fyra s.k. utredningsslussar), 512,7 milj. kr. till invandrarverkets fasta förläggningsorganisation (dvs. fyra utredningsslussar och 18 fasta asylförläggningar) samt knappt 820 milj. kr. för förläggningskapacitet.

I övrigt rekapitulerar propositionen den omorganisation av SIV som riksdagen beslutade i fjol och som vi ställde oss bakom.

En värdig flyktingmottagning

I propositionen beskrivs inledningsvis (s. 3) målen för SIVs nya organisation och syftet med att ge invandrarverket ytterligare resurser: "Med detta arbete vill regeringen åstadkomma minskade påfrestningar för de asylsökande, en mer rättvis och rättssäkrare tillståndsprovning, bättre förutsättningar för en snabb integration för dem som får stanna här och minskade kostnader för samhället." Vi har ingenting att invända mot dessa fyra, men vill därtill lägga ett femte och mera övergripande mål: Nämligen att vi i svensk flyktingmottagning skall sträva efter att erbjuda ett värdigt mottagande för dem som kommer hit och ansöker om asyl. Med ett sådant övergripande mål är risken mindre att de angelägna ansträngningarna att vara så snabb och effektiv som möjligt inte skymmer det faktum att det är enskilda människor det handlar om.

Detta individperspektiv leder oss också till viss kritik av vad den föreslagna utvärderingen föreslås omfatta. På s. 13 i propositionen beskriver föredragande statsråd vikten av att följa upp hur den nya organisationen och de nya arbetssätten lyckats nå uppställda mål. Statsrådet avser att noga följa och analysera resultaten av reformarbetet mot bakgrund av uppgifter om

- tillströmningen av asylsökande,
- polisens möjligheter att snabbt klara utredningarna,
- invandrarverkets och regeringskansliets handläggningstider,

- takt och kontinuitet i utplaceringen av flyktingar i kommunerna och
- kostnadsutvecklingen.

Mot. 1988/89
Sf19

Utvärderingen skall enligt regeringen därmed koncentreras helt till "producent sidan"! Vi vill till dessa fem mål lägga vikten av att följa upp resultatet också med utgångspunkt i flyktingperspektivet. Huruvida det blivit bättre eller inte för de berörda människorna måste vara ett centralt inslag i en sådan utvärdering. Därvidlag är rättssäkerheten en mycket viktig aspekt att beakta vid utvärderingen.

I detta sammanhang förtjänar det också att påpekas att även om det – med nya arbetssätt – lyckas att nedbringa tiderna i utredningsslussar och förläggningar, så är det viktigt att meningsfull sysselsättning kan erbjudas under väntetiden. Resonemanget i propositionen (s. 9–10) tyder på att statsrådet nu inte finner det lika angeläget att arbeta för sådan sysselsättning för att motarbeta tristess, isolering och passivisering. Vi vill därför understryka att detta är oerhört viktigt även med kortare väntetider, och framförallt därför att vi ännu inte har sett effekterna av omorganisationen och därför inte kan ta för givet att de eftersträfvade kortare väntetiderna omedelbart blir den verklighet som huvuddelen av flyktingarna kommer att få uppleva.

Tid är pengar

Det är bra att regeringen nu anvisar ökade resurser till flyktingmottagningen så att den kan effektiviseras i alla led. Det finns mycket starka humanitära skäl för att korta ned den tidsperiod som förflyter från det att en person söker asyl i vårt land till dess att denna person kan få sin kommunplacering och börja leva ett mera normalt liv.

Förutom dessa humanitära skäl finns, som SIV på ett övertygande sätt visar i sin anslagsframställan, mycket starka ekonomiska argument för att korta ned de långa väntetiderna, de växande ärendebalanserna och längden på förläggningstiderna. "För varje dygn som handläggningstiden kan förkortas (för de 18 000 som passerar förläggningssystemet) sparar SIV 5 Mkr", konstateras bl.a. i verkets petita.

Föredragande statsråd knyter an till detta resonemang i propositionen, men fullföljer det inte helt. "Det är (...) nödvändigt att lägga fram (...) förslag om effektivisering av invandrarpolitiken (...) Reformen innehåller nämligen ett antal åtgärder som sammantaget skall leda till ett mer rationellt system och därmed till kostnadsminskningar inom andra delar av invandringsområdet, vilka minst motsvarar det reala medelstillskottet till invandrarverkets organisation."

Vi håller med invandrarministern om detta synsätt, men anser till skillnad från henne att det leder till slutsatsen att SIV behöver få ytterligare resurser utöver dem som föreslås i propositionen. Annars finns det risk att grundtanken i omorganisationen och syftet att nu skapa reella möjligheter att effektivisera hela flyktingmottagandet förfuskas. Snålheten får inte bedra visheten.

Detta innebär inte att vi är beredda att tillstyrka alla de medel som SIV äskat. På sikt bör dessutom den centrala förvaltningen i Norrköping kunna dras ned när den regionaliserade organisationen börjat fungera tillfredsstal-

lande. I det läge som SIV nu befinner sig tycker vi däremot inte att det är rimligt att, som regeringen föreslår, dra ned löneanslagen med 10 milj. kr., dvs. ungefär 25 tjänster för SIV centralt, regionkontoren och tillståndssamarbeten vid utredningsslussarna. Vi bedömer det inte heller som särskilt förnuftigt att resurserna för resor, översättningar, information och kontakt dras ned med ungefär lika mycket. Vi vill därför föreslå att anslaget E1. Statens invandrarverks förvaltningskostnader för 1989/90 ökas med 20 milj. kr., till 279,4 milj. kr., varav ungefär hälften av påslaget avser regionkontoren och hälften anslaget till omkostnader.

Övriga personalförstärkningar

Förutom den ovan beskrivna ökningen av SIVs personalresurser, anser vi att en viss förstärkning av ett annat slag också behöver ske: En angelägen förbättring vore att knyta personal med psykosocial kompetens till i första hand de fyra utredningsslussarna, men på sikt även de 18 fasta asylanläggningarna. Det kan vara t.ex. kuratorer som kan bistå flyktingen med kontakter med sjukvården, men även andra problem. Människor på flykt undan förföljelse har behov och problem som sträcker sig bortom kravet på en snabb och korrekt hantering av själva asylansökan, kommunplacering etc.

Vi anser att ett första steg bör tas nu genom att de fyra utredningsslussarna till att börja med får en sådan tjänst var. Vi beräknar kostnaden för dessa fyra tjänster till ca 1,5 milj. kr.

Kvotflyktingarna

I folkpartiets partimotion i januari (Sf502) föreslog vi att Sverige bör ta på sig ett större ansvar för att ta emot s.k. kvotflyktingar, dvs. de flyktingar som lever i flyktingläger i andra länder. Vi anförde att mot bakgrund av det jämförelsevis låga flyktingtrycket och vår höga levnadsstandard bör vi för 1989/90 öka vår andel från de av regeringen föreslagna 1 250 med 500 till 1 750 och därmed också anvisa ett ökat anslag för detta (Sf502, yrk. 3). Konsekvensen av denna ökning är att även de kostnader som skall täckas av anslaget E4. Överföring av flyktingar m.m. (i denna proposition) bör stiga i samma proportion. Regeringen föreslår 12 milj. kr. för 1 250 kvotflyktingar, medan vi alltså föreslår 16,8 milj. kr. för 1 750 kvotflyktingar.

Hemställan

Med anledning av det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett värdigt mottagande som ett mål för flyktingmottagningen.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utvärdering av den nya organisationen också bör ske i ett flyktingperspektiv.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av meningsfull sysselsättning för flyktingarna i utredningsslussarna,

4. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1989/90 anslå 279 400 000 kr. på anslaget E1 Statens invandrarverks förvaltningsskostnader,

Mot. 1988/89
Sf19

5. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1989/90 anslå 16 800 000 kr. på anslaget E4 Överföring av flyktingar m.m..

6. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1989/90 anslå 1.6 milj. kr. till fyra nya tjänster med psykosocial kompetens vid utredningsslussarna.

Stockholm den 16 mars 1989

Maria Leissner (fp)

Sigge Godin (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)